

Китай нуждается в том, чтобы аутентичная китайская музыка стала частью музыкального наследия человечества. И в истории развития китайской фольклорной музыки навечно будет записано прекрасное имя Сун Цзуин.

Во время ежегодного Праздника весны в стране, на каждом большом собрании можно увидеть фигуру Сун Цзуин, лейтмотив ее песен чрезвычайно ярк, эмоции искренни, выразительность восхитительна, что получает единодушную положительную оценку общества. Она одна из самых любимых простым народом исполнительниц, но также она одна из ведущих фигур в китайской народной музыке. Представляя самые высокие уровни китайской фольклорной музыки, Сун Цзуин постоянно совершенствуется и прогрессирует, сейчас она продолжает свои изыскания в Китайском институте музыки под руководством профессора Цзинь Телинь, по окончании которых она будет первым в Китае доктором наук в области музыки.

Рисунок 3 – Сун Цзуин в сценических костюмах

Список литературы:

1. Официальный китайский портал [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://baike.baidu.com/view> 百度百科. – Дата доступа: 10.04.2011.
2. Блог «Син лан» [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://blog.sina.com.cn/s/blog_新浪博客. – Дата доступа: 9.04.2011.
3. Восточная сеть [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://bbs.eastmoney.com/> 东方财富网论坛. – Дата доступа: 16.03.2011.

Ирына Глушци

АСАБЛІВАСЦІ ПРАЦЫ З МАЛАДЗЁЖНЫМ ФАЛЬКЛОРНЫМ КАЛЕКТЫВАМ

Апошнім часам на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь пашыраецца маладзёжны фальклорны рух, адным з найбольш актыўных удзельнікаў якога з'яўляецца Гомельская маладзёжная краязнаўчая грамадская арганізацыя «Талака» (ГМКГА «Талака»). Заканамернасці працы з постфальклорным калектывам прапануем разгледзець на прыкладзе функцыянавання маладзёжнага спеўнага гурта (кіраўнік І.Глушэц), які дзейнічае пры гэтай арганізацыі.

Наша праца з калектывам пачалася вясной 2010 года, сістэматычныя заняткі – з верасня таго ж года. Удзельнікі калектыву – гарадская і вясковая моладзь, якая атрымлівае адукацыю ў г. Гомель. Узрост удзельнікаў дазваляе выконваць амаль усе жанры традыцыйнага песеннага фальклору (як вядома, напрыклад, у дзіцячым фальклорным калектыве могуць узнікаць узроставыя абмежаванні). На жаль, з-за таго, што большая частка каляндарна-абрадавых песень жаночыя, перыядычна не ахопленымі спеўна-рэпетыцыйнай працай застаюцца хлопцы.

Крыніцы папаўнення рэпертуару – экспедыцыйныя матэрыялы ГМКГА «Талака» (трэба адзначыць, што ўдзельнікі калектыву актыўна займаюцца экспедыцыйнай дзейнасцю), архіў ГМКГА «Талака», РМГА «Студэнцкае этнаграфічнае таварыства», матэрыялы аддзела традыцыйнай народнай творчасці ўстановаў «Гомельскі абласны цэнтр народнай творчасці», асабісты архіў кіраўніка.

Геаграфія вивучаемых песень – тэрыторыя Гомельскай вобласці, на якой сыходзяцца Палессе і Падняпроўе. Канешне, не вельмі лёгкая задача вывучаць такія розныя спеўныя манеры гэтых рэгіёнаў, аднак, тым большая асалода ва ўдзельнікаў гуртка, калі мэта дасягаецца. Так, адна з дзяўчын з задавальненнем і нават гонарам адзачыла, што мы нават можам пацягнуцца з бабулямі-носьбіткамі, калі чарговы раз праслухоўвалі палявы запіс песні.

Рэпертуар падбіраецца сезонна, «па запатрабаванню». Перад Калядамі – развучанне калядных песень, перад Гуканнем вясны – загуканні, веснавыя карагоды і г.д. Пры такой арганізацыі працы ва ўдзельнікаў ёсць канкрэтная матывацыя – вывучыць песню, каб потым яе выканаць на свяце, імпрэзе.

Працэс падрыхтоўкі рэпертуару звычайна пачынаецца з пошукаў песеннага матэрыялу. Трэба адзначыць, што пры вывучэнні аўтэнтчнага фальклору самы мэтазгодны варыянт – сістэма вуснага навучання, якая ў нашым варыянце выглядае прыкладна так: пошук матэрыялу і тэхнічная апрацоўка аўдыёзапісаў; расшыфроўка тэкстаў і складанне спеўнікаў са словамі песень; развучанне песень з аўдыёзапісаў і з голасу (як паказвае практыка, навучэнец значна лепш успрымае матэрыял з «жывога голасу», чым з запісу); «натуральны адбор» песень – не ўсе песні «прыжываюцца» ў калектыве – дзе тэкст не падабаецца, дзе напеў пакуль што ўспрымаецца складана, але такія песні не «выкідваюцца» назаўсёды, а проста адкладваюцца на наступны год; выкананне вывучанага на свяце, імпрэзе.

Навучанне мы праводзім без прымянення стандартнай нотнай сістэмы, якая, на мой погляд, не адаптавана да беларускай этнічнай спеўнай традыцыі. У нас няма падзелу на партыі, ніжнія і верхнія галасы. Безумоўна, галасавы апарат кожнага чалавека адметны, мае свае асаблівасці, у тым ліку і тэсатурныя. Аднак, строгае замацаванне за нейкай вызначанай партыяй забірае ў чалавека свабоду выканання, заціскае ў пэўных межах. Гэта немагчыма ў беларускай спеўнай этнафоніі, для якой характэрная ўнутраная свабода – імправізацыйнасць мелодыкі, рытмікі, галасавядзення. Менавіта гэтая імправізацыйнасць – вытанчаная мелізматыка, нетэмпераванасць музычнага строю, невялічкія адхіленні ў метрарытме, стварае асноўную праблему пры натаванні. Пры выпісванні ўсіх гэтых тонкасцей нотны тэкст становіцца вельмі складаным для прачытання. Калі ж успрыняць адбываецца вусным шляхам, навучыць апісаным асаблівасцям намнога прасцей пасля ўсведамлення чалавекам асноўных характэрных рыс, «законаў».

Самы лепшы сродак навучання – выкананне песень у натуральных умовах разам з носьбітамі. Так, падчас абрадавага свята з'яўляецца патрэбны настрой, матывацыя. Калі на вуліцы ці ў полі ў час абраду выконваецца пэўная песня, спевакам становіцца зразумелая дынаміка песень, здымаецца псіхалагічнае напружанне, адцягваецца ўвага ад нейкіх тэхнічных цяжкасцей выканання. Часта ў такіх абставінах чалавек і не заўважае, што даволі лёгка выконвае тое, што яму здавалася недасягальным. Напрыклад, падчас удзелу ў абрадзе Ваджэння і пахавання стралы ў в. Неглюбка Веткаўскага раёна пра спявачку, якая ўпэўнена казала, што яна альт, запыталі, што за дзяўчына з такім моцным і прыгожым высокім голасам.

Асаблівасць функцыянавання нашага калектыву заключаецца ў вывучэнні розных жанраў народнай творчасці, якія ў натуральным асяродку непадзельныя адзін ад аднаго. Так, на Каляды разам з песнямі мы рыхтавалі батлеечнае прадстаўленне па традыцыйным сюжэце пра цара Ірада. Удзел у арганізаваных ГМКГА «Талака» традыцыйных святах не абыходзіца без побытавых танцаў, якія загадзя развучваюцца гурткоўцамі.

Праца з моладзевым фальклорным калектывам – справа адказная. У ёй немагчымыя фальш і хлусня, якія адразу будуць заўважаны ўдзельнікамі. Фальклор – гэта жывая з'ява, і той чалавек, які дакрануўся да яго праў, часта адкрывае для сябе невядомы свет. Задача кіраўніка фальклорнага калектыву бачыцца нам як раз у тым, каб дапамагчы зразумець сучаснасць і глыбіню традыцыйнай спадчыны як удзельнікам калектыву, так і гледачам.

Цзоу Ся

СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ФОЛЬКЛОРИЗОВАННЫХ ДЕТСКИХ ПЕСЕН КИТАЯ В ПЕРИОД «КУЛЬТУРНОЙ РЕВОЛЮЦИИ»

1966-1976гг. – довольно мрачное время в истории Китая, названное «Культурной революцией». В это время была приостановлена деятельность в области серьёзной музыки. Концертная ситуация ознаменовалась отсутствием выступлений известных творческих коллективов. Большинство из музыкальных учреждений закрывались, а многих известных музыкантов во время «Культурной революции» бесчеловечно пытали и преследовали, потому что они писали произведения, направленные против тогдашнего политического режима.

Но этими малоприятными явлениями развитие китайской музыки 1966-1976гг. не исчерпывалось. В те годы создавались различные произведения по социальному заказу, в том числе детские песни, наполненные политическими лозунгами, такими как: «Мы – красные солдаты председателя Мао». Многие песни периода «Культурной революции» выделялись своим однообразием и скудностью тем. Сам по себе музыкальный язык произведений этого периода был не существенен. Главным в таких песнях было преимущественно провозглашение политических лозунгов. Вместе с тем, в этот период были созданы некоторые детские песни, которые явились значительными произведениями в музыке Китая того времени.

Одним из таких произведений является песня «Мне нравится в Пекине площадь Тяньаньмэнь» (стихи Цинь Го). Известны и популярны были песни Бо Лянь Гу «На поезде к Шао Шай» (стихи Чжоу